



**Najwyższa Izba Kontroli  
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lipca 2011 r.

**Pan  
Franciszek Kupracz  
Wójt Gminy Darłowo**

P/11/148  
LSZ-4101-03-01/2011

**WYSTĄPIENIE POKONTROLNE**

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*<sup>1</sup>, (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli<sup>2</sup> skontrolowała w Urzędzie Gminy Darłowo<sup>3</sup> realizację w latach 2007-2011 (I kw.) zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno-ściekowej

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli podpisanym w dniu 27.05.2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie udzielenia zamówienia na wykonanie robót na jedno z realizowanych zadań inwestycyjnych.

Długość istniejącej sieci wodociągowej w Gminie na koniec lat 2007 i 2010 wynosiła odpowiednio: 134,9 km i 143,9 km (wzrost o 9 km), a zbiorczej sieci kanalizacyjnej: 29,3 km i 30,9 km (wzrost o 1,6 km). Wskaźnik zwodociągowania Gminy<sup>4</sup> zwiększył się z 60,8% na koniec 2007 r. do 63,9 % w 2010 r. (o 3,1%), natomiast skanalizowania z 8,0% do 9,1%, (o 1,1%). Liczba gospodarstw zwodociągowanych wzrosła z 1.427 na koniec 2007 r. do 1.534 w 2010 r. (o 7,5%), a skanalizowanych odpowiednio ze 188 do 218 (ok. 16%).

W ramach realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) do 2015 r. przewidywano skanalizowanie 35% aglomeracji Gminy<sup>5</sup>. W trakcie budowy była gminna

---

<sup>1</sup> Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701ze zm.

<sup>2</sup> Delegatura w Szczecinie.

<sup>3</sup> Dalej *Urząd*.

<sup>4</sup> Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej do liczby ludności ogółem wg faktycznego miejsca zamieszkania.

<sup>5</sup> Rok 2015 jest ostatnim rokiem wynegocjowanym, jako okres przejściowy do wprowadzenia przepisów dyrektywy Rady Nr 91/271/EWG z dnia 21.05.1991 r.

oczyszczalnia w miejscowości Rusko, której termin oddania, zgodnie z zaktualizowanym KPOŚK przewidziano na 2011 r. Jako główną przyczynę niskiego zwodociągowania i skanalizowania Gminy oraz opóźnień w realizacji inwestycji wodno-ściekowych<sup>6</sup> w aglomeracji Darłowo-Malechowo wskazano brak środków własnych oraz trudności w pozyskaniu środków z funduszy pomocowych, m.in. z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) - z powodu nie spełniania przez gminę określonych warunków (zbyt duże rozproszenie miejscowości, nierównomierny dopływ ścieków oraz niski wskaźnika koncentracji mieszkańców<sup>7</sup>), a także długotrwałe procedury oceny wniosków o przyznanie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Kontrola 3 zadań inwestycyjnych realizowanych przez Gminę w badanym okresie, tj.: budowy oczyszczalni ścieków w m. Rusko, modernizacji ujęcia wody w m. Dobiesław oraz budowy kolektora przesyłowego ścieków z m. Dąbki do m. Rusko<sup>8</sup> wykazała, że były przygotowane i wykonane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*<sup>9</sup>. Lokalizacja inwestycji była zgodna z planem zagospodarowania przestrzennego Gminy, a opracowane projekty budowlane były kompletne i zawierały wszystkie dokumenty wymagane art. 34 ust. 3 *Prawa budowlanego*. W każdym przypadku inwestor posiadał aktualne pozwolenia na budowę i zapewniony był nadzór inwestorski przez osoby posiadające wymagane uprawnienia budowlane. Dla każdej z badanych inwestycji Urząd posiadał kompletną umowę, zawartą z uczestnikami procesu inwestycyjnego<sup>10</sup>, która obejmowała pełny zakres rzeczowy planowanych do realizacji robót oraz zabezpieczała interes inwestora<sup>11</sup>. Jedną inwestycję (ujęcie wody w m. Dobiesław) zakończono w planowanym terminie, odebrano protokolarnie i wprowadzono na stan ewidencyjny Urzędu za dowodem PT<sup>12</sup>. Urząd posiadał też pozytywne wyniki z badania wody na tym ujęciu. NIK zwraca natomiast uwagę, iż nie wszystkie umowy z wykonawcami robót budowlanych zawierały kontrasygnatę skarbnika gminy, co było niezgodne z art. 46 ust. 3

---

<sup>6</sup> Pismo Urzędu Marszałkowskiego z dnia 7.07.2010 r. (Nr WRiOŚ – II/MU/WI/0230/5/10), w którym zwrócił się do Wójta o dodatkowe informacje, co do ostatecznego terminu realizacji tych inwestycji - w związku z pismem Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z 29.06.2010 w którym przekazał Marszałkowi Województwa wykaz aglomeracji na terenie województwa zachodniopomorskiego, ujętych w AKPOŚK 2009 opóźnionych w realizacji, które nie osiągną do końca 2010 r. wymaganego efektu ekologicznego, będące podstawą zaktualizowania terminów realizacji tych inwestycji, a jednocześnie umożliwią odroczenie podwyższonych opłat i kar dla aglomeracji powyżej 15.000 RLM, do momentu wykonania inwestycji.

<sup>7</sup> 120 mieszkańców na 1 km sieci.

<sup>8</sup> Miejsca budowy gminnej oczyszczalni ścieków.

<sup>9</sup> Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., zwanej dalej *Prawo budowlane*.

<sup>10</sup> Uczestnikami procesu w rozumieniu ustawy *Prawo budowlane* są: inwestor, inspektor nadzoru inwestorskiego, projektant, kierownik budowy.

<sup>11</sup> Tj. w zakresie nadzoru inwestorskiego, a umowy z wykonawcami robót zawierały zapis o karnych odsetkach za zwłokę za niedochowanie terminów oraz obowiązek wniesienia przez wykonawcę robót kaucji gwarancyjnych zabezpieczających należyte wykonanie robót.

<sup>12</sup> Powiększając wartość majątku trwałego gminy.

ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym<sup>13</sup>. Dotyczyło to budowy oczyszczalni ścieków w m. Rusko oraz modernizacja ujęcia wody w m. Dobiesław.

Z ustaleń kontroli wynika, że dla wszystkich 3 badanych zadań inwestycyjnych (o łącznej wartości 17.102.927,33 zł<sup>14</sup>), Urząd wyłonił wykonawców robót w trybie przetargu nieograniczonego, stosownie do postanowień ustawy z dnia 29.01.2004 r. *Prawo zamówień publicznych*<sup>15</sup>. W każdym przypadku wartość zamówienia określono na podstawie kosztorysu inwestorskiego, a przebieg postępowań przetargowych zawierał wymaganą dokumentację, z załączonymi oświadczeniami osób biorącymi udział w postępowaniu.

NIK negatywnie ocenia wybór wykonawcy zadania pn. „oczyszczalnia ścieków w m. Rusko”. Mimo, że do przetargu zgłosił się tylko jeden wykonawca, który zaoferował cenę wyższą (12.187.434,33 zł) od wynikającej z kosztorysu inwestorskiego (7.611.006,51 zł) i zachodziły okoliczności przewidziane w art. 93 ust. 1 pkt 4 *Prawa zamówień publicznych*, Urząd nie unieważnił tego postępowania, podpisując umowę na realizację inwestycji 30.05.2008 r. Ponadto umowę zawarto przy braku w budżecie Gminy na 2008 r. wystarczających środków finansowych, w kwocie odpowiadającej udzielonemu zamówieniu<sup>16</sup>. Tym samym został przekroczony zakres upoważnienia<sup>17</sup> do zaciągnięcia zobowiązania określonego w uchwałach budżetowych Rady Gminy na rok 2008.

W sprawie tej Wójt Gminy wyjaśnił m.in., że umowa z wykonawcą robót na budowę oczyszczalni została podpisana w celu niedopuszczenia do unieważnienia przetargu na to zadanie inwestycyjne, ponieważ spowodowałoby to dalsze wydłużenie terminu oddania oczyszczalni do eksploatacji, który wg założeń KPOŚK upływał z końcem 2010 r.

Równocześnie kontrola wykazała, że pomimo zakończenia robót budowlanych oczyszczalni w dniu 31.03.2011 r.,<sup>18</sup> nie została ona oddana do eksploatacji. Po zakończeniu budowy rozpoczęła pracę na bazie ścieków dowożonych, co uniemożliwiało jej pełny rozruch i uzyskanie zakładanych parametrów ścieków, potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi<sup>19</sup>. Stan taki był spowodowany nieukończeniem w terminie, przez innego wykonawcę, budowy kolektora przesyłającego

---

<sup>13</sup> Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.

<sup>14</sup> Wg SIWZ.

<sup>15</sup> Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm., zwanej dalej *Prawo zamówień publicznych*.

<sup>16</sup> W budżecie gminy w dziale 900, rozdział 90001 i § 6050, na dzień podpisania umowy, tj. 30.05.2008 r., były zgromadzone środki w łącznej kwocie 7.982.000,00 zł (wynikające z uchwały budżetowej na 2008 r. Rady Gminy Nr XIII/163/2007 z 19.12.2007 r. w wysokości 2.670 tys. zł, zwiększone następnie Uchwałą RG Nr XV/193/2008 z 19.03.2008 r. o 1.100 tys. zł, do kwoty 3.770 tys. zł i ponownie zwiększone Uchwałą RG Nr XVI/212/2008 z 30.04.2008 r. o kwotę 4.212 tys. zł do 7.982 tys. zł).

<sup>17</sup> Dla organu wykonawczego Gminy.

<sup>18</sup> Pierwotny termin zakończenia opiewał na 31.12.2010 r. i aneksem do umowy został wydłużony do 31.03.2011 r.

<sup>19</sup> Do czego zobowiązał się w umowie wykonawca robót.

ścieki z Dąbek do Ruska<sup>20</sup>, którego termin oddania do eksploatacji upłynął 31.03.2011 r. Pomimo opóźnień w realizacji tego zadania, Urząd nie obciążył wykonawcy karami umownymi.

Niezrealizowanie w umownym terminie całości zadania inwestycyjnego uniemożliwiło uzyskanie przez gminę zakładanych efektów: ekologicznego w przypadku oczyszczalni; określonej liczby nowych przyłączy właścicieli nieruchomości - po oddaniu kolektora.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Zaciąganie zobowiązań finansowych do kwot ustalonych w uchwałach budżetowych Rady Gminy.*
2. *Naliczenie i wyegzekwowanie kar umownych od wykonawcy kolektora ściekowego z m. Dąbki do m. Rusko - z tytułu niedotrzymania terminu zakończenia robót.*
3. *Kontrasygnowanie przez Skarbnika Gminy umów powodujących powstanie zobowiązań finansowych.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Wójta o przekazanie w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się - stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* - od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

---

<sup>20</sup> Miejsca budowy i oddania oczyszczalni ścieków.